

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

IDEASTA SÄVELLYKSEKSI

Raportti sävellys- ja äänitysprojektista

TEKIJÄ:

Raimo Survo

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Musiikin koulutusohjelma			
Työn tekijä Raimo Survo			
Työn nimi Ideasta sävellykseksi. Raportti sävellys- ja äänitysprojektista			
Päiväys	12.4.2017	Sivumäärä/Liitteet	19
Ohjaaja(t) Risto Toppola			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu / Risto Toppola			
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena oli säveltää ja sovittaa omaa musiikkia. Varsinainen sävellystyö alkoi syksyllä 2016 ja jatkui 2017 tammikuuhun saakka. Kappaleita sävellettiin ja sovitettiin kuusi, jotka äänitettiin Kotkankallion tv-studioissa. Sävelletyn musiikin genre on jazz, pop- ja maailmanmusiikin vaikutteilla: jazzmusiikista tuttuun improvisaatioon ja harmoniaan on yhdistetty useampaa eri musiikkityyliä.</p> <p>Raportissa käydään läpi jokaisen sävellyksen musiikillisia elementtejä tekstin ja nuottikuvien kautta, harjoittelu-prosessia muusikoiden kesken ja studioäänityksiä. Raportissa otetaan esille myös sävellystyön haasteita sekä käytännön tilanteissa vastaan tulleita ongelmia.</p> <p>Äänitteellä muusikkoina ovat Hannu Hiltula (tenorisaksofoni), Tatu Back (sähköbasso), Matias Torvinen (rummut) ja Raimo Survo (piano). Jokaisella muusikolla on tärkeä rooli sävellyksissä, koska kaikki tuovat oman soitotyylinsä musiikkiin. Varsinkin tenorisaksofoni on kantavana elementtinä monissa kappaleissa, sillä soittimen sointiväri tuo täysin erilaisen tunnelman musiikkiin.</p> <p>Äänityksestä vastasi Tommi Kupiainen. Miksaus ja masteroinnin teki Olli Huttunen.</p>			
Avainsanat Äänitys, jazz, säveltäminen			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Raimo Survo			
Title of Thesis From idea to composition.			
Date	12.4.2017	Pages/Appendices	19
Supervisor(s) Risto Toppola			
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences/ Risto Toppola			
<p>Abstract</p> <p>The theme of this thesis was to compose and orchestrate the author's own music. The actual composing work began in autumn 2016 and lasted till January 2017. Six pieces were composed and orchestrated, then recorded in Kotkankallio's studio. The genre of the composed music is jazz with influences from pop- and world music: several music styles were put together with familiar jazz harmony and improvisation.</p> <p>Musical elements of the compositions, practicing process with other musicians and studio recording sessions will be reviewed through text and musical notation in this report. Challenges in the composing work and problems confronted in the real-world situations will also be reviewed in this report.</p> <p>The musicians in the recording are Hannu Hiltula (tenor saxophone), Tatu Back (electric bass), Matias Torvinen (drums) and Raimo Survo (piano). Each musician has an important role in the compositions, because each one brings his own style of playing to the music. Especially tenor saxophone is a supporting element in many pieces, because the tone of the instrument brings totally different mood to the music.</p> <p>Recordings were made by Tommi Kupiainen. Mixing and mastering were made by Olli Huttunen.</p>			
Keywords Recording, jazz, composing			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	SÄVELLYSPROSESSI	6
1.1	Säveltämisen apuvälineet	6
2.1	Rytmit ja tahtilajit	6
2.2	Harmonia inspiraation lähteenä.....	10
2.3	Kappaleet.....	12
2.3.1	Sonnet	12
2.3.2	Three Stories	13
2.3.3	Two Shapes.....	14
2.3.4	Poema.....	15
2.3.5	The Greenland	16
3	BÄNDIN HARJOITTAMINEN JA KAPPALEIDEN NUOTINTAMINEN	17
4	ÄÄNITYSPROSESSI.....	18
1.2	Aikataululliset ongelmat äänityspäivinä.....	18
1.3	Miksaus ja masterointi.....	18
5	PÄÄTÄNTÄ.....	19

1 JOHDANTO

Improvisaatio on ollut minulle jo pitkään luonteva tapa luoda musiikkia. Laulun, eri melodia- ja rytmisoitinten kautta olen pystynyt lähestymään improvisaatioita eri suunnista. Opintojeni aikana olen saanut kokemusta erilaisista musiikkityyleistä, rytmikasta ja harmoniasta. Oman musiikin säveltäminen tuntui luontevalta opinnäytetyön aiheelta, koska siten pystyin ilmaisemaan musiikkimieltymyksiäni. Kaiken opitun ja koetun jälkeen oli korkea aika tarttua kynään ja aloittaa kirjoittamaan melodioita paperille.

Sävellyksiä tehdessä tarkoituksena oli pitää mielessä kokoonpano. Minulla oli soittajat valmiina edellisistä musiikkiprojekteista, joten oli helppo luoda samalle bändille myös omaa musiikkia. Sävellystyön alussa en halunnut ottaa liikaa vaikutteita joiltain tietyiltä bändeiltä tai artisteilta, jotta saisin vaikutteita jo opituista ja koetuista asioista.

Klassisessa musiikissa esiintyvä dynamiikan käyttö on mielestäni yksi hienoimpia elementtejä, jota musiikissa esiintyy. Siksi halusin luoda sellaista pianissimon ja forte fortissimon välistä jännitettä myös omaan musiikkiini. Useammassa kappaleessani esiintyy tällaista vahvaa dynamiikan käyttämistä tehokeinona, kun siirrytään osasta toiseen.

Jazz-, pop- ja folkmusiikki ovat olleet vaikutteina omaa musiikkia luodessa. Sointuharmoniasta, soinnun rakenteista, melodioitten rakenteista ja rytmikasta voi kuulla kyseisiä musiikkityylejä: Popmusiikista tutut add9-soinnut, jazzmusiikissa esiintyvät sointuhajotukset ja soololinjat sekä mm. kelttiläisessä musiikissa esiintyvät, modaaliset, melodialinjat.

2 SÄVELLYSPROSESSI

Sävellysprosessi alkoi keväällä 2016, jolloin sävelsin kappaleen Poema melkein valmiiksi. Seuraavana syksynä aloitin varsinaisen sävellystyön, jolloin aloin tehdä täysiä työpäiviä ainoastaan säveltämisen parissa. Tiedostin, että kokonaisten kappaleiden säveltäminen oli ison työn takana ja juuri siksi halusin keskittyä pelkästään siihen. Sävellyksissä ainoastaan pienet osat syntyivät inspiraation kautta, vähällä vaivalla. Kaikki sen jälkeen oli kirjaimellisesti rankkaa työtä. Kaikissa kappaleissani syntyi isoja ongelmia: 'Mitä säveltää tämän osan jälkeen?'. Mm. kappaleen Poema pääelementit ja osat syntyivät noin 30 työtunnin jälkeen. Huomasin kuitenkin, että osat eivät linkity tarpeeksi hyvin toisiinsa ja jouduin osien väliin säveltämään erilaisia sointuvaihtoksia, jotta kappaleiden eri osat linkittyisivät hyvin toisiinsa.

Piano ja sähköbasso olivat tärkeimmät työkalut sävellystyötä aloittaessa. Käytin sähköbassoa säveltäessä apuna, koska pidin soittimen soinnista yksiviivaisen oktaavin alueella. Minulla oli visiona tehdä kappaleita, joissa käyttäisin bassoa myös melodiasoitteina. Mm. kappaleissa Three Stories ja Two Shapes voidaan kuulla sähköbassolla soitettuja melodioita.

Kuva 1. Two Shapes -kappaleen bassomelodia C-osassa.

Kuva 2. Three Stories -kappaleen bassomelodia B-osassa.

1.1 Säveltämisen apuvälineet

Tiedostin jo säveltämisprosessin alussa, että kappaleen säveltäminen ei tapahdu hetkessä ja sävellettyjä osia tulisi kuunnella useampana eri päivänä, jotta sävellyksien muokkaamiseen jäisi aikaa. Monissa sävellyksissäni kävi niin, että käytin useampia tunteja jonkin osan tuottamiseen. Kun kuuntelin seuraavana päivänä edellisen päivän töitä, huomasin että sävelletty osa ei toimi ollenkaan kappaleen kokonaisuuden kanssa. Jouduin miettimään monet asiat alusta, jotta kokonaisuus säilyisi ehjänä. Nuotinnusohjelma oli todella hyvä työkalu tällaisissa ongelmissa. Sibelius-ohjelmalla sain

kuulokuvan kappaleesta, koska olin asentanut laadukkaammat samplet nuotinnusohjelmaan. Säveltämäni osat olivat myös teknisesti haastavia, joten en nähnyt järkeväksi opetella kaikkea heti pianolla, koska tiesin, että kappale voi vielä muuttua paljon. Tehokkaampaa oli antaa Sibelius-ohjelman soittaa kokonaisuus ja vasta kun sävellys oli valmis, aloitin harjoittelemaan sitä. Sibelius-nuotinnusohjelmalla pystyin helposti muokkaamaan osia ja kokeilemaan niitä erilaisissa järjestyksissä.

Säveltämisessä käytin apuvälineenä myös äänitysohjelmaa Logic Pro X. Logic oli tärkeä työkalu, kun halusin äänittää kokeiluversioita kappaleista ja saada aidomman kuuloista kuulokuvaa musiikista. Käytin ohjelmaa myös bassomelodioiden rakentamiseen: äänitin pianolla sointukiertoja, joiden päälle soitin bassolla improvisaatiota. Improvisaation kautta aloitin kokeilemaan erilaisia melodiavaihtoehtoja bassolle.

2.1 Rytmit ja tahtilajit

Usein sävellyksiä tehdessä on vaarana luoda niistä liian saman kuuloisia. Varsinkin kun tuottaa monta kappaletta lyhyessä ajassa. Halusin luoda musiikkia erilaisissa tempoissa ja tahtilajeissa, jotta saisin sävellyksiin vaihtelua. Olin myös miettinyt rumpukomppeja, jotta saisin haluamani rytmiiän kappaleisiin. Poema-kappaletta tehdessä minulla oli tietynlainen $\frac{3}{4}$ -osa tahtilajissa oleva rytmiiän mielessä, jossa kuudestoista-osat ovat synkopoituja ja aksentti on vahvasti tahdin kolmannella neljäsosalla. Loin tätä pohjaa käyttäen rumpukompin, jossa symbaalia soitetaan neljäsosille ja virveli tulee joka toisessa tahdissa viimeiselle neljäsosanuotille ja joka toisessa tahdissa toisen neljäsosan viimeiselle kuudestoistaosanuotille:

Kuva 3. Nuottikuva Poema-kappaleen rumpukompista.

Traveller-kappaletta säveltäessä mielessäni oli tietynlainen afro-cubalainen ja afrikkalainen 12/8-osa rytmiiän, jota halusin käyttää pohjana sävellystä tehdessä. Introssa ja bassosoolossa olen käyttänyt pohjana rytmiä 'rhumba clave 12/8'. A-osassa rummuissa on rytmiiän vahvemmin afro-cuban 12/8 rytmiiän (bembe).

Kuva 4. Vasemmalla afro-cuban 12/8 (bembe) ja oikealla rhumba clave 12/8

Two Shapes kappaleeseen suunnittelin myös tietynlaista rytmikkaa B- ja C-osaan. B-osaan halusin rakentaa kuudestoistaosia synkopoivan kompini, koska pianon on kuudestoistaosia synkopoiva A-osassa (kuva 4.) Rumpukompin aksentit ovat vahvasti toisella ja neljännellä kuudestoistaosauskalla:

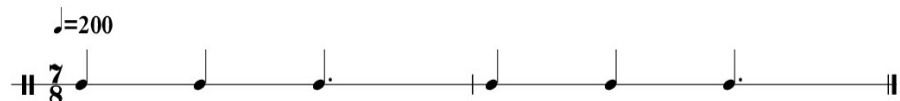

Kuva 9. Kappaleen Two Shapes rumpukomppi B-osassa

C-osaan halusin luoda taas rytmistä vaihtelua. Rumpali ja pianisti soittavat 'tumbao'-rytmiä basso- ja saksofonimelodian päälle:

Kuva 10. Partituurinuotti kappaleen Two Shapes C-osasta.

Halusin myös tehdä yhden kappaleen 7/8-osa tahtilajiin. Tämä tahtilaji on ollut minulle epämukavuusalue, joten siksi halusin haastaa itseäni ja luoda tällaisen sävellyksen. Alkuperäinen rytmikka oli seuraava:

Kuva 11. Kappaleen The Greenland alkuperäinen rytmikka.

Päätin kuitenkin puolittaa tahtilajin 7/4 -osaan, jotta kappaleeseen saataisiin rauhallisempi poljento:

Kuva 12. Kappaleen The Greenland B-osan neljä ensimmäistä tahtia.

Halusin miettiä jokaiseen sävellykseeni rytmisiä elementtejä, jotta minulla olisi selkeitä ohjeita bändin rumpalille. Tämä kehittää minua bändinjohtana ja vältyin tilanteilta, joissa minulla ei ole soittajalle antaa mitään muuta ohjetta kuin "no soita nyt jotain...".

2.2 Harmonia inspiraation lähteenä

Jos pitäisi valita yksi sointu, joka on ollut kaikista vahvin inspiraation lähde kappaleitteni tekemisessä, se olisi tämä:

Kuva 13. Nuottikuva soinnusta, jota käytän suurimmassa osassa kappaleistani.

Tämä kolmisointurakenne, jossa molliterssi on tiputettu oktaavilla alas, löytyy monesta paikasta sävellyksissäni. Kyse ei ole pelkästään yhdestä soinnusta vaan siitä, mihin suuntaan harmonia on mennossa ja millaista jännitys-purkaus -suhdetta soinnut ja melodia keskenään saavat aikaan. Esimerkiksi G-molli sävellajissa löytyy kolme sointuastetta, joissa tällaista sointurakennetta voidaan käyttää:

Kuva 14. Nuottikuva samasta sointurakenteesta eri sointutehoilla.

Se miksi tämä kyseinen sointu on ollut kantava osa sävellyksissäni, johtuu sen ominaisesta melankolisesta soinnista. Tämän tyyppinen kolmisointuhajotus, joka esiintyy mm. koraalimusiikissa, luo mielestäni mielenkiintoiselta kuulostavan jännitteen, kun sitä käytetään erilaisten laajempien jazz-sointu-

jen seassa. Mm. kappaleessani Poema esiintyy tällainen jazz-soinnun ja koraalisoinnun sekoitus. Normaalisti mollisointuun purkautuvan 2-5-1 sointukadenssin viides aste on luonnollisesti dominanttipohjainen sointu. Olen kuitenkin halunnut sekoittaa tätä kolmisointuideaa tähän tuttuun jazz-harmoniaan:

The image shows a musical score for Piano in 3/4 time. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The first measure contains a whole note chord labeled C13(b9). The second measure contains a whole note chord labeled Fm/Ab. The third measure contains a whole note chord labeled Bbm9. The bass line features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes.

Kuva 15. Nuottiesimerkki kappaleesta Poema.

Kyseinen kolmisointu on soinnistaan johtuen auttanut monissa kappaleissani myös melodian rakentamisessa. Tässä toinen esimerkki kappaleestani Two Shapes. Käytän samaa kolmisointuideaa arpeggioina vasemmassa kädessä:

The image shows a musical score for Tenor Sax and Piano in 4/4 time. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The score consists of three systems. The first system has a Tenor Sax staff and a Piano staff. The second system has a Tenor Sax staff and a Piano staff. The third system has a Tenor Sax staff and a Piano staff. The Tenor Sax part features a melodic line with eighth and quarter notes. The Piano part features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes. The chords are labeled as follows: C5, Cm/Eb, Fm/Ab, Gm/Bb, Fm11, Eb/G, Gm/Bb. The bass line features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes.

Kuva 16. Nuottiesimerkki Two Shapes -kappaleen B-osasta.

Tämä rytmisen B-osa kappaleessa Two Shapes on mielestäni hyvä esimerkki siitä, miten olen käyttänyt kyseistä mollikolmisointua yhdessä muitten sointuasteitten kanssa.

2.3 Kappaleet

Tässä osiossa käyn läpi muutamia kappaleita ja niihin liittyviä musiikillisia elementtejä.

2.3.1 Sonnet

Tästä sävellyksestä oli tarkoitus tehdä balladi AABA-rakenteeseen. Rytmikaltaan kappaleesta ei tullut puhdasta balladia johtuen B-osan kuudestoistaosa bassolinjasta, joka soitetään bassolla ja pianolla. Halusin luoda yhteneväisen idean, joka alkaa pianointrolla ja loppuu samankaltaiseen piano-outroon. Introon ja outroon sävelsin lyhyen ja yksinkertaisen melodian, joka tulisi kuulijalle tutuksi. Ajatuksena oli luoda tarinankerrontaa kappaleeseen tällä melodialla.

Kuva 17. Kappaleen Sonnet pianointron ja -outron melodiaidea.

B-osaan oli tarkoitus säveltää sellaiseksi, että sävellykseen tulee mielenkiintoista vaihtelua. Ajatuksena oli säveltää bassolle ja pianolle unisonossa koko B-osan bassolinja. Tämän tyyppisten bassolinjojen säveltäminen käy minulta luonnostaan, koska pianistina pystyn hahmottamaan erilaisia harmonioita ja sitä kautta keksimään erilaisia bassolinjoja, joita sitten voi siirtää toiseen soittimeen. Nuotista voidaankin huomata pianistimainen lähestyminen bassolinjojen säveltämiseen. Tässä esimerkki kappaleen B-osasta:

♩=65

Tenor Saxophone

Piano

Bass Guitar

Kuva 18. Kappaleen Sonnet B-osan neljä ensimmäistä tahtia.

Tähän sävellykseen meni kaikista vähiten aikaa – yksi päivä. Vaikka säveltäminen kävi niin äkkiä, olen silti todella tyytyväinen lopputulokseen.

2.3.2 Three Stories

Sävellys sai alkunsa pianointrosta, joka jatkuu saman tyyliisenä A-osassa. Kappaleessa olen käyttänyt modaalisia lainasointuja kolmessa eri osassa ja pianosoolossa. Vasta viimeisessä osassa harmonia muuttuu täysin diatonisten sointuasteitten mukaiseksi. Kappale alkaa selkeästi A-duurissa, mutta lainasointuja otetaan a-molli sävellajista. A-osan merkittävimmät sävyt tuovat ensimmäisen asteen A-duuri sointu ja neljännen asteen d-molli sointu, joka on lainasointu a-molli sävellajista.

Sävellaji: A-duuri a-molli A-duuri a-molli A-duuri

A Dm(add9) Amaj7/E Dm(add9)/F D/F#

Kuva 19. Kappaleen Three Stories A-osan neljä ensimmäistä tahtia. Soinnun yläpuolelle on kirjoitettu sävellaji, josta sointu on lainattu.

C-osan halusin pitää temaattisesti samanlaisena kuin A-osan, mutta sävellajin muutettuna a-molliin. Muutin melodian a-molliin sopivaksi ja sointukulun a-mollin sointuasteitten mukaiseksi. Muutin sointuasteitten järjestystä myös C-osassa. Ensimmäinen sointu ei olekaan ensimmäisen asteen sointu vaan kuudennen asteen sointu. Idea duurimelodian vaihtamisesta mollimelodiaan tuli minulle klassisesta ja elokuvamusiikista.

F Dm(add9) Em/G Em7 Am7

Kuva 20. Kappaleen Three Stories C-osan neljä ensimmäistä tahtia.

Tällainen diatonisten korvaussointujen käyttö on hyvin yleistä varsinkin pop-musiikissa. Koska molli-sävellajin kuudes aste on myös toonikatehoinen harhapurkaus, sitä voidaan tarjota melkein aina ensimmäisen asteen tilalle.

Sävelsin kappaleeseen myös voimakkaita nyansseja, jossa forte fortissimosta dynamiikka vaihtuu yhtäkkiä pianissimoon. Tällaisia nyansseja löytyy kahdesta kohtaa sävellystä: C-osan ja pianosoolon taitoskohdast, sekä lopussa C-osan kertauksen ja piano-outron taitoskohdasta.

Kuva 21. Kappaleen Three Stories taitoskohta ennen pianosooloa.

Tämä sama fortin ja pianissimon suhde kertaantuu kappaleen lopussa, mutta pianosoolon tilalla on C-osan melodia. Useammasta sävellyksestäni voi huomata tällaista samantyyppistä tarinankerrontaa, jossa intro tai jokin muu teema kappaleesta viedään myös outroon. Tuttuja teemoja kertaamalla halusin luoda yhtenäisen kuuloista musiikkia.

Three Stories -kappaleen säveltäminen oli työläs prosessi. Ideat loppuivat kesken, kun olin saanut A-osan sävellettyä. Koko kappale sai lopullisen muotonsa kymmenien sävellystuntien jälkeen.

2.3.3 Two Shapes

Two Shapes -kappaleen ensimmäinen idea syntyi pianon ääressä. A-osan melodiaidea syntyi seksti-intervallin kautta, jota käytin melodian alla stemmana. Tästä ideasta syntyi sävellyksen nimikin Two Shapes. Tässä kappaleessa käytän dynamiikkaa samalla tavalla, kuin Three Stories -kappaleessa. Myös tässä kappaleessa käytän tuttuja teemojen kertausta, piano-outrossa.

Kuva 22. Two Shapes A-osan neljä ensimmäistä tahtia. Piano soittaa vasemmassa kädessä seksteissä liikkuvaa stemmaa pääteeman kanssa.

2.3.4 Poema

Poemaan sävelsin yhteensä viisi erilaista osaa. Sävellyksessä tapahtuu saman kaltaista teemojen kertausta kuin muissa kappaleissa, mutta vaihteluna aikaisempaan verrattuna on kaksi aivan uutta teemaa. Ensimmäinen näistä uusista teemoista esitellään soolon jälkeen uudessa sävellajissa ja viimeinen aivan kappaleen lopussa, jossa koko bändi soittaa tätä uutta teemaa forte fortissimossa.

Kuva 23. Kappaleen Poema saksofonisolon jälkeinen modulaatio B-osaan.

Kuva 24. Kappaleen Poema C-osan neljä ensimmäistä tahtia.

Poema -kappaleen harmonian säveltämisessä olen käyttänyt tiettyntyyppisiä cluster-sointuja, jotka ovat auttaneet kappaleen melodian säveltämisessä. Tämän tyyppisiä sointusävyjä kuulee pop-, jazz- ja modernissa R&B- sekä soulmusiikissa:

Kuva 25. Nuottikuva soinnuista, joita käytän Poema-kappaleen introsa ja interludessa.

Poemasta sain mielestäni toimivan kokonaisuuden, jossa on sopivasti uusia ja tuttuja teemoja.

2.3.5 The Greenland

The Greenland on harmonialtaan yksinkertaisin muihin sävellyksiin verrattuna. Kappaleessa on samantyyppisiä elementtejä, mitä löytyy kelttiläisestä musiikista ja muusta kansanmusiikista. Tämä johtuu kappaleen poljennosta ja diatonisesta melodiakulusta, sekä sen fraseeraustyylistä:

Kuva 26. Kappaleen The Greenland A-osan neljä ensimmäistä tahtia.

Tässäkin sävellyksessä käytetään dynamiikan vaihteluja samalla tavalla kuin muissa säveltämissäni kappaleissa: Saksofonisoolon klimaksista (forte fortissimo) siirrytään a- osan teeman kertaukseen, jossa on alussa mukana ainoastaan piano ja bassorumpu (pianissimo).

The Greenland oli teknisesti haastavin basistille ja saksofonistille. Saksofoninuiteissa oli tehtävä paljon korjauksia useaan otteeseen, jotta kappale saataisiin toimivaksi koko bändillä.

3 BÄNDIN HARJOITTAMINEN JA KAPPALEIDEN NUOTINTAMINEN

Viime kevään Yellowjackets-produktioista tullut positiivinen palaute sai minut innostumaan tekemään omaa musiikkia samalla bändillä. Soittajat olivat jo ennestään tuttuja, joten muusikoiden välinen yhteistyö oli toimivaa. Suurimman haasteen toi se, että harjoitusaikojen järjestäminen oli vaikeaa, sillä saksofonisti ja basisti olivat toiselta paikkakunnalta. Tiesin, että harjoitukset pitää aloittaa hyvissä ajoin, jotta jokaisella soittajalla olisi aikaa sisäistää materiaali kunnolla. Siksi ensimmäiset harjoitukset pidettiin jo joulukuussa, noin neljä kuukautta ennen äänityksiä. Kuitenkin koko bändillä saatiin järjestettyä neljät yhteiset harjoitukset. Joskus saksofonisti puuttui ja joskus basisti puuttui. Rumpalin kanssa pidettiin harjoituksia myös kahdestaan.

Kappaleiden nuotintaminen oli melko vaivatonta, koska olin kirjoittanut kaiken soitettavan materiaalin jo valmiiksi Sibelius-nuotinnusohjelmaan sävellysvaiheessa. Tehtäväksi jäi vain tiivistää laput jokaiselle soittajalle lead sheet -muotoon. Suurimman ongelman nuottien kirjoittamisessa tuotti saksofoninuottien korjaaminen useaan otteeseen. Kun soittoharjoituksissa huomasin käytännössä, mitkä melodiat eivät toimi tenorisaksofonilla, jouduin miettimään melodioita uusiksi. Monissa kappaleissani tenorisaksofonin melodia liikkuu pitkiä aikoja kaksiviivaisella oktaavilla. Sävellyksiä tehdessäni olin tietenkin ollut tietoinen tenorisaksofonin äänialasta, mutta sitä en osannut ottaa huomioon kuinka vaikeaa on pitää ansatsi kunnossa, jos pitkään liikutaan soittimen ylärekisterissä.

Basistille ja rumpalille oli huomattavasti vaivattomampaa kirjoittaa nuotteja, koska itse soitan näitä soittimia. Mm. The Greenland-kappaleen väliosan, jota pianisti ja basisti soittavat alussa unisonossa, sävelsin bassolla. Pystyin tarkistamaan omalla bassollani, ovatko säveltämäni bassolinjat ja melodiat soitettavissa. Tästä johtuen bassonuotteihin ei tarvinnut tehdä muutoksia.

4 ÄÄNITYSPROSESSI

Äänitysprosessi oli hieman stressaava tilanne, koska kaiken oli varmasti onnistuttava niinä kolmena äänityspäivänä, jotka olin äänittäjän kanssa etukäteen sopinut. Koska useimmat kappaleet olivat pitkiä (7–9 min.), jokaiselta soittajalta ja varsinkin rumpalilta se vaati äärimmäistä keskittymistä äänitystilanteessa. Valitettavaa oli se, että saksofonisti pääsi ainoastaan viimeiseen äänityspäivään. Siksi joudun aikatauluttamaan äänitysprosessin niin, että kahtena äänityspäivänä soitettiin rummut, basso ja piano niihin kappaleisiin, joihin se oli mahdollista. Ensimmäisen ja toisen äänityspäivän äänitteet lähetin saksofonistille mp3-muodossa, jotta hän pystyisi äänitteiden päälle harjoittelemaan omaa osuuttaan.

Ensimmäisenä äänityspäivänä saimme äänitettyä kappaleet Three Stories ja The Greenland. Three Stories -kappale saatiin jo toisesta otosta hyvä, mutta The Greenland jouduttiin äänittämään toisena päivänä uudestaan, koska huomasin jälkeenpäin äänitettä kuunnellessa, että kappale alkoi aivan liian hitaasti ja kiihtyi liian paljon loppua kohden. Toisena äänityspäivänä saimme äänitettyä kappaleet Two Shapes ja Traveller. Kolmas äänityspäivä tuotti suurinta stressiä, koska täytyi saada kolme kappaletta äänitettyä koko bändillä ja saksofonistin täytyi vielä soittaa kolmeen muuhun pohjaan omat osuutensa. Tähän kaikkeen oli yhteensä aikaa viisi tehokasta työtuntia. Äänitimme tuona päivänä koko bändillä kappaleet: Poema, Sonnet ja The Greenland. Saksofonisti kerkesi vielä äänittämään kappaleet Two Shapes, Traveller ja Three Stories. Tommi Kupiainen hoiti studioäänitykset.

1.2 Aikataululliset ongelmat äänityspäivinä

Äänitteissä jäi vielä jonkin verran korjailtavaa, koska tehokkaita työtunteja ei ollut montaa äänityspäivinä. Esimerkiksi ensimmäisenä päivänä flyygelin viritys venyi, ja virittäjä huomasi teknisen vian, jonka korjaamiseen meni tunti. Ensimmäisenä ja toisena päivänä menetettiin useita tehokkaita työtunteja studion rakentamiseen ja korjailemiseen. Viimeiseen äänityspäivään jäi yksinkertaisesti liikaa työtä. Kiireen takia jouduttiin tekemään kompromisseja, ja kaikista äänitteistä ei keretty saamaan ehjiä ottoja studiossa. Ajanpuutteen vuoksi jouduin tekemään äänitteisiin viimeistelyä ja korjailua Logic Pro -äänitysohjelmalla. Tähän työhön kului n. 30 tuntia

1.3 Miksaus ja masterointi

Miksauksen ja masteroinnin kappaleisiin teki Kuopion konservatorion musiikkiteknologiapuolella opiskeleva Olli Huttunen

5 PÄÄTÄNTÄ

Voin rehellisesti sanoa, että olen enemmän kuin tyytyväinen työn lopputulokseen. Aloitin syksyllä sävellystyöt hieman ahdistuneissa tunnelmissa, koska minulla ei ollut valmiina sävellyksiä. En ollut myöskään varma siitä, saanko mitään asiallista materiaalia edes aikaseksi. Kuitenkin nyt huomaan, että satojen tuntien työn lopputuloksena olen saanut mielestäni ammattimaisen jäljen sävellyksiini. Se, miksi käytin tähän työhön niin paljon aikaa, johtuu siitä, että haluan markkinoida musiikkiani eteenpäin levyn ja konserttien kautta.

Neljän sävellykseni lopputulokseen olen erittäin tyytyväinen. Kahden kappaleeni (The Greenland ja Traveller) lopputulokseen en ole niin tyytyväinen. The Greenland kappaleessa tekisin useita asioita toisin. Eniten minua siinä jäi harmittamaan, että en käyttänyt säveltämiseen kunnolla aikaa ja mietti nyt moniulotteisemmin erilaisia harmoniavaihtoehtoja, dynamiikan käyttöä ja melodisia ajatuksia. Kappaleestani tuli omasta mielestäni hieman yksipuolinen loppua kohden. Traveller-kappaleessa säveltäisin A-osan teeman myös hieman mielenkiintoisemman kuuloiseksi.

Jos nyt aloittaisin sävellystyön alusta, minulla olisi paljon parempi ymmärrys tenorisaksofonin rajoista ja hyvistä puolista. Pystyisin säveltämään tällä kokemuksella tenorisaksofonille melodioita, jotka toimisivat paremmin. Soittoharjoitusten äänittäminen olisi ollut myös tärkeää, koska studiossa jouduin lennosta muuttamaan asioita, kun kuulin kappaleen ensimmäistä kertaa nauhoitettuna versiona.

Minulle vahvistui tieto siitä, että säveltäminen on raskasta työtä. Opin paljon uutta rumpujen soitosta, tenorisaksofonista sekä sen rajoista ja sävellysprosessista. Koen olevani myös varmempi bändisoiton ohjaajana, koska minulla on taas lisää kokemusta rumpujen ja basson soittamisesta.

Opin myös lisää ihmisten kohtaamisesta. Minun säveltämäni musiikki on teknisesti haastavaa, joten 'tiukkapipoisena' bändinjohtajana olisin aiheuttanut soittajille jännetupen tulehduksen ja turhaa stressiä. Varsinkin äänitystilanteessa sellaisessa ilmapiirissä on katastrofin ainekset. Halusin säilyttää ilmapiirin sellaisena, jossa huumorille jää myös paljon tilaa. Vaikka soittajat olivatkin jo kokeneita oman instrumenttinsa kanssa, koin tärkeäksi antaa hyvästä soitosta hyvää palautetta ja rohkaista, jos tekniset ongelmat tuntuivat ylitsepääsemättömiltä.